

'Een downloadverbod is zinloos, want het is niet te handhaven'

Citeersuggestie: Arnoud Engelfriet, 'Een downloadverbod is zinloos, want het is niet te handhaven',

Auteursrechtdebat 19 juni 2014, [IEF 13954](#).

Thema: Downloadverbod & thuishkopie

In mijn studententijd reed iedereen zonder licht. Ook reed iedereen rechtsaf door rood als het zo uitkwam. Beiden leken geen enkel probleem; auto's hebben prima verlichting, ik ben wettelijk de zwakke partij als fietser en bovendien het is de grote stad, word eens modern. En een rood licht is gewoon irrelevant als je rechtsaf wil, er kan voor een fietser geen verkeer zijn dat dan in gevaar komt. Oké, voetgangers maar die weten wel dat ze uit moeten kijken en anders moeten ze maar een nieuw businessmodel ontwikkelen, pardon een bril kopen. Bovendien, geen agent te zien toch?

Met vergelijkbare redeneringen werd downloaden uit illegale bron altijd rechtgepraat. Er waren geen legale bronnen, de muziek- en filmindustrie opereert met een zwaar achterhaald businessmodel, kopieerbeveiligingen op dvd's zijn zó triviaal te kraken en men neemt het internet niet serieus. Bovendien is het onzin dat wij in Nederland maanden moeten wachten tot de industrie het zich verwaardigt een serie op dvd uit te brengen. En er was natuurlijk het mooie juridische argument dat het nergens stáát in de Auteurswet, dat je alleen mag downloaden uit legale bron.

Nou blijken we dus die wet altijd verkeerd gelezen te hebben. Alle juridische experts, alle politici die in de Kamer hebben verdedigd dat thuishkopieren uit illegale bron eigenlijk gewoon past binnen de wet: ze zaten er allemaal naast. Een thuishkopie mag alleen uit een legale bron, aldus de hoogste Europese rechtbank. Het staat niet letterlijk zo in de wet maar een andere uitleg is in strijd met een doeltreffend auteursrecht.

Nu gaat iedereen natuurlijk direct naar Netflix en Spotify, zou je denken. De wet is de wet.

Eh, nee. De maatschappij is volledig gewend geraakt aan downloaden van films en series, wanneer ze maar willen. Series bingen is de normaalste zaak van de wereld; je gaat toch niet wachten op de volgende aflevering. En torrents is allang geen moeizaam proces voor nerds meer. Loop de Media Markt binnen en je vindt zo een mediaspeler met televisie-aansluiting die direct afspeelt wat u van Usenet of the Pirate Bay plukt. Wilt u er een netwerkserver bij van twee terabyte? Of heeft u liever een apparaatje

met ingebouwde harddisk én Bittorrentclient, die u vanaf uw telefoon kunt bedienen? Uiteraard is het gebruik van Bittorrent geheel op eigen risico, aldus de handleiding.

Is deze houding te veranderen? Misschien. Ook die twee fietssituaties overtraden natuurlijk de wet. En in beide situaties had die wet geen enkel draagvlak bij de doelgroep. Werd er eens een fietser aangehouden, dan werd die boos over de onzinnige boete. En de rest fietste vrolijk illegaal verder. Precies hetzelfde zie je nu bij auteursrechtinbreuken: de enkeling die wordt aangeklaagd, voelt zich 'gepakt' en ten onrechte eruit gelicht. En de rest gaat vrolijk verder.

Die twee illegale fietssituaties zijn nu goeddeels opgelost. Maar de manier waarop dat gebeurde, verschilde nogal. Fietsen zonder licht is gevaarlijk, dus daar blijft handhaving gewenst. Maar eerst moest draagvlak gecreëerd worden. Met reclamecampagnes en flyers werden fietsers herinnerd aan het fietsenzonderlichtverbod, en vaak werden ook gratis lampjes uitgedeeld. Vanaf oktober werd men staande gehouden en gewaarschuwd, en in de donkere maanden daarna kon je daadwerkelijk 55 euro aftikken voor fietsen zonder licht. Hoewel de wet wel werd aangepast: fietsverlichting mag ook op de bestuurder bevestigd zijn (art. 35 RVV).

Ook voor het rechtsaf door rood werd een wettelijke oplossing gevonden: toegestaan mits met een bord aangegeven (art. 68 RVV). Hier werd dus de feitelijke situatie gelegaliseerd. De schade voor de maatschappij door dit handelen was beperkt, en daarom was hard handhaven hier zinloos.

Zoiets moet ook te bedenken zijn voor downloaden. Vanzelf gaat er niets gebeuren. Hard handhaven gaat niet werken. Het gaat om het draagvlak, de maatschappelijke houding moet veranderen. Maar wat is het equivalent van de gratis lampjes en de flyers? Wat zetten we op de borden op de digitale snelweg? En vooral: hoe érg vinden we downloaden, oftewel is dit een fietsen-zonder-licht of een rechtsaf-door-rood?

Arnoud Engelfriet